

дръжаве светлаго римскаго цесара Лѣвполда, а поудѣ властію сръбословенскаго светейшаго патриарха нашего Хажи кірь Арсенія Чръноевича въ лето 724 (1704)“ [Вж. Врътнѣшки рѣкописъ. Starine, I, 4].

Тая записка е писана, както се вижда още въ 1704 година. Кой е вдѣхнѣлъ на скромниѣтъ диякъ Вѣлка това съзнание, че Кратово лѣжи въ бѣлгарската земя, че е частъ отъ бѣлгарското отечество? Диякъ Вѣлко, скроменъ дѣецъ на литературното поле, още прѣди двѣстѣ години е знаѣлъ, че неговото родно мѣсто Кратово е въ бѣлгарска земя, частъ отъ бѣлгарското отечество, а днеска сръбскитѣ дипломати и писатели казватъ, че Кратово е сръбска земя и тамо живѣѣтъ сръби!

2) Отецъ Иосифъ Брадати, иеромонахъ въ Светата Рилска обитель, прѣди двѣстѣ години пише панегирикъ (около 1700 год.) на просто бѣлгарски езикъ, земенъ изъ диалектитѣ на Кюстендилско и Кратовско, и на тоя бѣлгарски езикъ той кани бѣлгаритѣ къмъ благочестивъ животъ.

3) Отецъ Паиси Хилиндарски, иеромонахъ въ Хилиндаръ на Св. Гора, роденъ въ Македония, въ 1762 година пише *Славяно-бѣлгарская история* и съ пламенъ езикъ кани бѣлгаритѣ да се несрамуватъ отъ своето име и отъ своятъ родъ; въ тая своя история Отецъ Паиси гади *сърбитѣ, москалитѣ и гърцитѣ* за гдѣто се присмиватъ на бѣлгаритѣ.

4. Отецъ иеромонахъ Хаджи Иоакимъ Кърчовски или Кратовски, роденъ въ селото Осломевѣ, въ Кичевската кааза, още въ 1817—1819 година пише и печати книги: „Чудесата на прѣсвѣтѣя богородици“, „Мытарства“ и „Различни поучения“ за събужданието на бѣлгарскитѣ народъ и учителствува въ течение на четиредесетъ години въ Кратовско, Егри-Паланка, Златово, Щипъ и другадѣ.

5. Отецъ иеромонахъ Кирилъ Пейчиновичъ, игуменъ въ Крали-Марковиятъ мѣнастиръ при Скопие, роденъ въ село Теарце Тетовска кааза, учителствува тоже отъ 1815—1845 година, буди тамошното население вдѣхва национално съзнание, проповѣдва и пише книга на